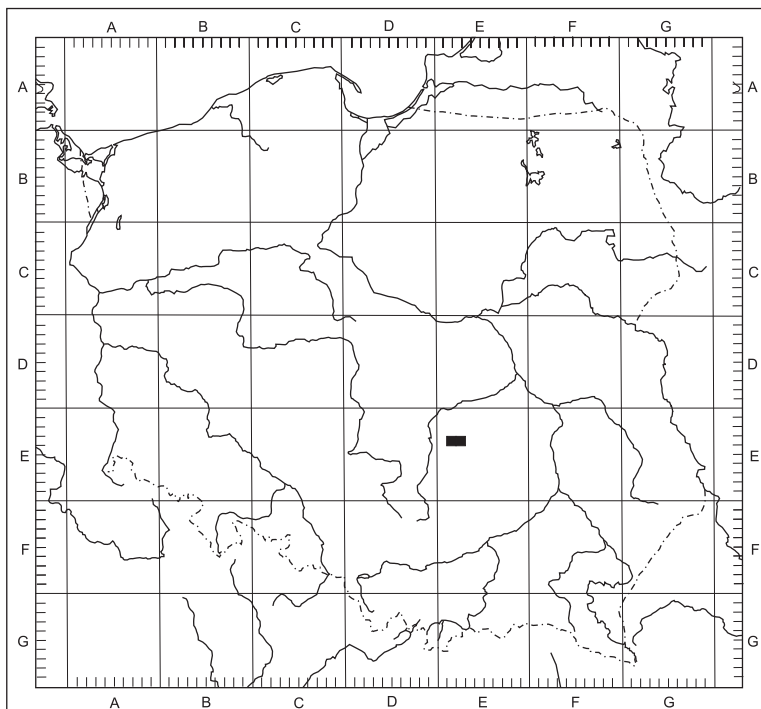

NOTATKI BOTANICZNE

Rzadkie i interesujące gatunki roślin naczyniowych we wschodniej części Wzgórz Opoczyńskich

Wzgórze Opoczyńskie (Ryc. 1) są jednym z 6 mezoregionów, wchodzących w skład Wyżyny Przedborskiej – część Wyżyny Małopolskiej (KONDRACKI 2002). W latach 2005–2006 przeprowadzono badania florystyczne we wschodniej części Wzgórz Opoczyńskich. Wykonano spisy gatunków w obrębie 13 kwadratów kartogramu ATPOL (jednostka 2,5 km), wchodzących w skład dużych jednostek EE32 i EE31.

Poniższa lista zawiera 32 taksony. Znalazło się na niej 11 gatunków wpisanych na „czerwona listę” (ZARZYCKI & SZELĄG 2006), jeden gatunek wpisany do „czerwonej księgi”

Ryc. 1. Położenie Wzgórz Opoczyńskich. ■ – Wzgórze Opoczyńskie

Fig. 1. The localization of the Opoczyńskie Hills. ■ – Opoczyńskie Hills

oraz 7 gatunków objętych ścisłą ochroną gatunkową. Zamieszczono również interesujące i rzadkie rośliny synantropijne (ZAJĄC 1979; ZAJĄC & ZAJĄC 1992; ZAJĄC i in. 1998).

Wykaz gatunków przedstawiono w porządku alfabetycznym. Nazewnictwo przyjęto za MIRKIEM i in. (2002)

WYKAZ GATUNKÓW

Zastosowane oznaczenia i skróty: w nawiasach podano kategorie zagrożenia gatunków, przyjęte w „czerwonej liście”: (V) – narażony, (E) – krytycznie zagrożony (= wymierający); Ś. Ch. – ściśle chroniony; * – metafity (KORNAŚ & MEDWECKA-KORNAŚ 2002); gat. ogólnog. – gatunek ogólnogórski (ZAJĄC 1996); stan. – stanowisko; k. – koło.

Arctostaphylos uva-ursi – Rzadko. Bory sosnowe. Ś.Ch. Stan. 4: EE 32: 01 Bór k. Sędowa; 11 Jeżów; 20 Trzemoszna; 22 Gracuch.

**Artemisia austriaca* – Bardzo rzadko. Hałdy poprodukcyjne. Epekofity. Stan. 1: EE 32 23 Końskie.

Astragalus arenarius – Dość często. Suche murawy, siedliska piaszczyste. Stan. 9: EE 32: 10 Krzemionka, Radomek, Trzemoszna; 12 Nałęczów; 20 Kopaniny, Małachów; 22 Gracuch, Modliszewice; 23 Kornica.

*Bromus secalinus – Dość rzadko. Łąki, obrzeża pól, przydroża. Archeofity. (V). Stan. 7: EE 32: 02 Sędów; 10 Krzemionka; 12 Nałęczów; 20 Trzemoszna; 21 Pomorzany; 22 Proćwin; 32 Modliszewice.

Calamagrostis villosa – Rzadko. Bory sosnowe. Gat. ogólnog. Stan. 2: EE 32: 10 Radomek; 21 Gracuch, Pomorzany.

**Camelina microcarpa* subsp. *sylvestris* – Bardzo rzadko. Murawa piaszkowa (w pobliżu śmietniska). Archeofity. Stan. 1: EE 32 11 Jeżów.

Carex praecox – Bardzo rzadko. Obrzeża nasypu kolejowego. Apofity. (V). Stan. 1: EE 32 23 Kornica.

Cirsium canum – Bardzo rzadko. Brzegi rowów. Stan. 2: EE 32: 11 Jeżów; 21 Pomorzany.

Cyperus fuscus – Rzadko. Namuliska, rowy. Stan. 3: EE 32 10 Radomek; 11 Gracuch; 20 Pomorzany Dworskie.

Epipactis palustris – Bardzo rzadko. Podtorfiona łąka. Ś.Ch., (V). Stan. 1: EE 32 12 Nałęczów.

**Erechtites hieracifolia* – Bardzo rzadko. Bór bagienny, wilgotna łąka. Holoagrofity. Stan. 2: EE 32 12 Nałęczów; 23 Kornica.

**Fumaria vaillantii* – Bardzo rzadko. Nasyp kolejowy. Archeofity. Stan. 1: EE 32 23 Kornica.

Gagea minima – Bardzo rzadko. Wilgotny las łąkowy. (V). Stan. 1: EE 32: 32 Modliszewice.

**Geranium pyrenaicum* – Bardzo rzadko. Ugory, obrzeża lasów. Hemiagrofity. Stan. 2: EE 32 20 Pomorzany Dworskie; 33 Końskie.

Inula britannica – Bardzo rzadko. Przydroże. Stan. 1: EE 32 01 Sędów.

Iris sibirica – Bardzo rzadko. Podmokła łąka. Ś.Ch., (V). Stan. 1: EE 32 22 Proćwin

Isolepis setacea – Rzadko. Rowy. Stan. 3: EE 32: 10 Radomek; 22 Modliszewice, Proćwin

Lemna gibba – Bardzo rzadko. Zbiornik wodny. Stan. 1: EE 32 20 Trzemoszna.

Myosurus minimus – Bardzo rzadko. Pole uprawne. (V) Apofity. Stan. 1: EE 32 22 Modliszewice.

**Neslia paniculata* – Bardzo rzadko. Pole uprawne. Archeofity. Stan. 1: EE 32 32 Modliszewice.

Oenothera casimiri – Bardzo rzadko. Grobla zbiornika wodnego. Stan. 1: EE 32 12 Nałęczów.

**Oenothera depressa* acr. *angustifolia* – Bardzo rzadko. Hałdy poprodukcyjne. Epekofity. Stan. 1: EE 32 23 Końskie.

Pedicularis sylvatica – Bardzo rzadko. Podtorfiona łąka. Ś.Ch. Stan. 1: EE 32 12 Nałęczów.

Pulicaria vulgaris – Bardzo rzadko. Brzegi zbiorników wodnych. (V). Stan. 2: EE 32: 20 Trzemoszna; 32 Modliszewice.

Pyrola chlorantha – Bardzo rzadko. Bór sosnowy. Stan. 1: EE 32 22 Gracuch.

Scorzonera humilis – Dość rzadko. Bory sosnowe, zarośla. Ś.Ch. Stan. 5: EE 32: 01 Bór k. Sędowa; 12 Gracuch; 20 Małachów; 21 Las Konserwy; 22 Gracuch.

Sedum reflexum – Bardzo rzadko. Leśne przydroże. Stan. 1: EE 32 01 Bór k. Sędowa

Radiola linoides – Bardzo rzadko. Rów. (V). Stan. 1: EE 32 10 Radomek.

Ranunculus lingua – Bardzo rzadko. Brzegi zbiorników wodnych. (V). Stan. 2: EE 32: 20 Pomorzany Dworskie; 21 Gracuch.

Triglochin palustre – Rzadko. Brzegi rowów, hałdy poprodukcyjne. Stan. 3: EE 32: 00 Sobień; 12 Gracuch; 33 Końskie.

Utricularia minor – Bardzo rzadko. Torfowisko przejściowe. Ś.Ch., (V). Stan. 1: EE 32 20 Pomorzany Dworskie.

Utricularia vulgaris – Bardzo rzadko. Zbiorniki wodne. Ś.Ch. Stan. 2: EE 32: 10 Krzemionka; 20 Pomorzany Dworskie.

Podziękowania. Serdeczne podziękowania składam na ręce Pana Prof. dr hab. Krzysztofa Rostańskiego za oznaczenie okazów z rodzaju *Oenothera*.

Summary. Rare and interesting vascular plants of the eastern part of the Opoczyńskie Hills. The list contains data concerning distribution of 32 rare, protected and interesting synanthropic vascular plants on the eastern part of Opoczyńskie Hills. Many of them are rare in Poland, 11 of them are included on the "red list of plants" (e.g. *Iris sibirica*, *Epipactis palustris*, *Radiola linoides*, *Myosurus minimus*, *Utricularia minor*).

LITERATURA

KONDRACKI J. 2002. Wyżyna Małopolska. – W: J. KONDRACKI, Geografia regionalna Polski, s. 259–260. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

KORNAŚ J & MEDWECKA-KORNAŚ A. 2002. Rola człowieka w historii szaty roślinnej. – W: J. KORNAŚ & A. MEDWECKA-KORNAŚ, Geografia roślin, s. 510–512. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

MIREK Z. & PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

ZAJĄC A. 1979. Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce. – Rozpr. hab. **29**: 17–183. Nakładem UJ Kraków.

ZAJĄC M. & ZAJĄC A. 1992. A tentative list of segetal and ruderal apophytes in Poland. – Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell., Pr. Bot. **24**: 7–23.

ZAJĄC M. 1996. Mountain vascular plants in the Polish lowlands. – Polish Bot. Stud. **11**: 1–92.

ZAJĄC A., ZAJĄC M. & TOKARSKA-GUZIŁ B. 1998. Kenophytes in the flora of Poland; list, status and origin. – Phytocoenosis **10**(N.S.) Suppl. Cart. Geobot. **9**: 107–116.

ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), Red list of plants and fungi in Poland, s. 11–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.

ANNA TROJECKA, *Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: ania.troj@op.pl*

Przyjęto do druku: 30.08.2007 r.